

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

İtikaf Ancak Üç Mescitte Olur

Bismillahirrahmanirrahim.

Rasulullah Sallallahu aleyhi ve sellem: “İtikaf ancak üç mescitte olur” buyurmuştur. Bu hadis hakkında el-Albani Sahiha’da (2786) şöyle der:

“Bunu el-İsmailî Mu’cem’de (112/2) şeyhi el-Abbas b. Ahmed el-Veşşa – Muhammed b. El-Ferec tarikiyle rivayet etti. Beyhaki Sünen’de (4/316) Muhammed b. Adem el-Mervezî tarikinden, her ikisi Sufyan b. Uyeyne – Cami b. Ebi Şeddad – Ebu Vail tarikiyle: dedi ki; Huzeyfe radiyallahu anh, Abdullah radiyallahu anh’e (yani İbn Mesud’a)

“Bir topluluk senin evin ile Ebu Musanın evi arasında itikaf yapıyor ve sen karşı çıkmıyorsun! Halbuki Rasulullah Sallallahu aleyhi ve sellem’in “İtikaf ancak üç mescitte olur” buyurduğunu biliyorsun.” Abdullah radiyallahu anh dedi ki:

“Onların ezberlediğini sen unutmuş yahut onlar isabet edip sen hata etmiş olabilirsin”

Bu isnad şeyhayn (Buhari ve Müslim’in) şartlarına göre sahihtir. İbn Mesud’un sözü, Huzeyfe’nin hadisin rivayet lafzında hata ettiğini gösteren bir nas değildir. Hatta Huzeyfe radiyallahu anh’in karşı çıktığı itikaf hususunda İbn Mesuda göre hadisin anlamı, tıpkı “emaneti olmayanın imanı, ahdi olmayanın dini yoktur” hadisindeki gibi “kamil itikaf yoktur” şeklinde olabilir. Allahu alem.

Sonra Tahavi’nin bu hadisi Müşkil’de (4/20) aynı tarikten rivayet ettiğini gördüm. Aynı şekilde Abdurrazzak Musannef’te (4/248/8016) ondan da Taberani (9/350/9511) İbn Uyeyne’den bu yol ile rivayet ettiler, lakin merfu oluşunu tasrih etmediler. Said b. Mansur; Sufyan b. Uyeyne yoluyla rivayet etti ancak merfu olduğundan şek ve ihtisar ile rivayet etti; Şakik b. Seleme dedi ki: Huzeyfe radiyallahu anh Abdullah b. Mesud radiyallahu anh’e: “Rasulullah Sallallahu aleyhi ve sellem’in şöyle buyurduğunu biliyorsun: “İtikaf ancak üç mescitte olur” veya cemaat mescidi dedi.

İbn Hazm Muhalla’da (5/195) ondan nakleder ve bu şekten dolayı hadisi reddeder. İbn Hazm, İbn Uyeyne’den şeksiz olarak merfu gelen “cemaat” lafzıyla rivayete vakıf olmadığından mazurdur... (Şeyh Elbani burada bu rivayetin şeksiz ve merfu olarak gelen yolları ile ravilerinin güvenilir olduğundan bahseder ve sonra şöyle devam eder;)

Said b. Mansur’un hadisin ref’inde tereddüt etmesi sıhhatini etkilemez. Özellikle kıssanın geliş şekli (siyakı) dikkatle bakıldığı zaman hadisin merfu olduğu hususunu tekid eder. Zira Huzeyfe radiyallahu anh, onların evler arasında itikaf yapmaları hakkında İbn Mesud radiyallahu anh’in sessiz kalmasına mücerret görüşüyle karşı çıkmamıştı. O, onun üstünlük ve fıkhnı biliyordu. Şayet ona göre hadis merfu olmasaydı, İbn Mesud radiyallahu anh’e karşı çıkıp hüccet ikame etmezdi. Hatta Abdurrazzak’ın mevkuf rivayeti dahi dediklerimi destekler. Zira ondaki lafız şöyledir:

“Bir topluluk evinle Ebu Musa’nın evi arasında itikaf yapıyor ve sen yasaklamıyorsun ha!” Abdullah radiyallahu anh: “Sen hata edip onlar isabet etmiş veya sen unutup onlar ezberlemiş olabilirler” dedi. Bunun üzerine Huzeyfe radiyallahu anh: “İtikaf ancak üç mescitte olur” diye devam etti.

Bunun bir misli de İbrahim'in rivayetidir: "Huzeyfe radiyallahu anh, Abdullah radiyallahu anh'e geldi ve: "Senin evinle Eşarinin evi arasında mescidte itikafa girenleri garip karşılamıyor musun? " dedi. Abdullah radiyallahu anh: "Sen hata edip onlar isabet etmiş de olabilir" dedi. Huzeyfe radiyallahu anh: "Bilmiyor musun ki itikaf ancak üç mescidte olur! Orada veya şu çarşıda itikaf etmeleri arasında fark görmüyorum. (Huzeyfe radiyallahu anh'ın ayıpladığı bu kimseler Büyük Kufe Mescidinde itikafa girmişlerdi.) Bunu İbn Ebi Şeybe Musannef'te (3/91) rivayet etti. Yine Abdurrazzak (4/347-48) rivayet etmiş olup parantez içindeki ziyade ona aittir. Ondan da Taberani (9510) rivayet etti. Ricali güvenilirdir, şeyhayn ravileridir. Yalnız İbrahim (en-Nehai) dışında. O Huzeyfe radiyallahu anh'e yetişmemiştir.

Huzeyfe radiyallahu anh'ın İbn Mesud radiyallahu anh'e karşı "Üç mescid haricinde itikaf olmaz" cümlesiyle delil getirmesi, ona göre bunun hüccet makamında bir söz olduğunu düşündürmektedir. Aksi halde ona: "Bilmiyor musun!" diye söylemezdi. Allahu a'lem.

Şunu iyi bil ki, alimler itikaf yapılacak mescidin şartları hususunda ihtilaf ettiler. Bunu geniş olarak musanneflerde, Muhalla'da ve diğerlerinde görebilirsin. "Siz mescidlerde itikaf edersiniz" ayeti ile hüccet getirmek doğru değildir. Hadis sahihtir. Ayet umum olup hadis hâstır. Usul gereğince umum, hâs olana hamledilir. Hadis mahsus, ayet onun mubeyyenidir ve Huzeyfe hadisine delil olur.

Bu konuda eserler (sahabe ve tabiinden gelenler) de muhtelifdir. Alınmaya layık olanı hadise muvafık olandır. Mesela Said b. Museyyeb'in sözü gibi: "İtikaf ancak Mescid-i Nebi'de olur." Bunu İbn Ebi Şeybe ve İbn Hazm sahih isnad ile rivayet ettiler...

Şeyh Elbani daha sonra hadisin sıhhati konusunda yapılan itirazlara karşı delilleriyle hadisin sıhhatini ispatlayan açıklamalar yapar.

Neticede hadisin lafzından anlaşıldığı üzere üç mescid dışında itikaf olmaz. Ebu Davud'un Aişe radiyallahu anha'dan: "Oruçsuz itikaf olmaz ve cemaat mescidi olmayan mescidte itikaf olmaz" sözü Aişe radiyallahu anha'nın kendi sözü olup uyulması gereken merfu hadistekidir.

Ebu Muaz